

Kratka Dnevna Zgodba

Dolenjski kmetje so v stiski

Pismo iz Ekvadorja

ANTON STRAZAR:

Stric Rokuspokus

Moj ranjki oče, ki so v zimskem času čevljarili, so imeli vedno dost obiskovalcev. Kako sem se jaz veselil tistih časov! Sedeč na topli peči sem poslušal njih zanimive pripovedi. Večkratni obiskovalci so bili: Pragačev oče, Štefotov, Flašmanov, Fajdigerov godec Uriha in Pozničev Andrejče — redni pa naš sosedov, Skalčev oče.

iz kraja v kraj. Njegov konj je bil majhna živalica, a zelo pridna. Večkrat je dejal Luka: "Več mi on pridobi, kot mi nese vsa kmetija."

voznikov v večjem prenehalo, so zvečine vsi vozniki poprodali vozove, vprego in konje, preklinjajoč lukamatijo in vse tiste, ki so jo iznašli. Ko bi jih hudič uslišal, znosil bi bil vse železnice v pekel! Vskateri voznik je namreč govoril o novih železnicah: "Naj hudič pobere vse ajzenpone! Poprej smo vendar kaj za-lužili, da je bilo za kak bokal 'ta rudečega' sedaj moramo pa hrusevo vodo piti in močnik jesti."

Iz domovine poročajo: — Letošnja dolga zima nas je pri delu tako zamudila, da smo morali, ko se je sneg stajal, prav pošteno prijeti na vseh koncih in krajih. Zdaj je najhujša sila za nami in že malo laže dilamo. Zato je pa tudi nekaj časa za takšno pi-sanje, kakršno vam ga danes pošiljam.

Na tem mestu priobčujemo konec drugega poglavja spisa Rev. Trampuža o indijanskem rodu Kivareev. — Pisma iz države Ekvadorja rabijo preko 21 dni, da dospejo v Združene države z navadnimi poštnimi parniki, in ker je Rev. Trampuž v tem času na potovanju, ne moremo zagotoviti čitateljem kdaj lo nam mogoče objaviti nadaljevanje tega zgodovinospisa.

Na boljšo žetev in lepšo bodočnost. Znano vam je, da živimo na Dolenjskem mi, ki smo naseljeni v hribih pod Gorjanci. Tu je zemlja skopa, ker je je malo in je zorana nad skalovjem. Tukaj smo doma mali kmetje, ki živimo iz rok v usta. Že zdavnaj smo morali začeti kupovati letos živež, posebno koruzo za kruh. Tudi posevka nam je primanjkoval v kašah in kletih. Zato smo morali kupiti precej krompirja in koruze, seveda ob zadolžitvi. Odkod bi naj pač vzeli, ko pa ni nič za prodajo in nobenih drugih rednih dohodkov.

Devetnajst let po tem dogodku je bil pred vratni novega španskega doma "Mácasea" strah vseh belih in Kivareev "Jakuma"! (Nadaljuje ob priliki.) Predragi mi gospod urednik: Vas pozdravljam prav pri-srčno, obenem ko pošiljam iste pozdrave vsem Vašim sodelovalcem in potom "Glas Naroda" vsem dragim bratom v New Yorku in vsej severni Ameriki.

Dežela brez pravopisnih napak

Na Švedskem govore švedsko, na Danskem dansko, na Norveškem — ne govore norveško, temveč pretežno dansko. Norveški jezik sicer obstaja, toda govore ga samo v oddaljenih delih dežele.

Šele v zadnjem času so se odprle nekatere možnosti za službo, predvsem pri delih na veleposelstvih in v lesu. Toda malo se zasluži. Tako imajo težaki pri Langerju na Poganeah (okrog 200 ha zemlje) za celodnevno delo samo 10 dinarjev, in to ob lastni hrani. Isto je pri graščinskem posestvu v Birčni vasi. Ne nungo na boljše niso težaki, ki delajo pri podjetju v Radohi. (Neka zagrebška družba ima samo v katarski občini Vini vasi pri Novem mestu 996 ha zemljišča, po večini gozda.) Za sajenje dreves in za čiščenje hoste so dobivali in še dobivajo 17 din za 10-urno delo in to ob lastni hrani. Ker so težaki doma po večini po dve uri daleč, opravijo dnevno poleg mezdnih ur še vsaj štiri ure hoje.

Med kivarskimi žrtvami se je nahajala tudi Kivarka, ki bi morala poroditi dete čez 3 ali 4 dni. Gabinov meč je doletel tudi njen trebuh in postavil piko njenemu življenju, obenem ko je bil ključ novorojenemu detetu. To je plavalo v materni krvi in bi gotovo našlo smrt v njej, če ne bi slučajno opazil starejši brat kaj se je godilo s sestro. Blizu nje se je hlinil ranjenega. Padel je ob strani sestre v lužo krvi in medtem ko so španski pobje klali sovražnike je ta Kivarec uporabil priliko in rešil ubogo dete—svojega nečaka.

Med kivarskimi žrtvami se je nahajala tudi Kivarka, ki bi morala poroditi dete čez 3 ali 4 dni. Gabinov meč je doletel tudi njen trebuh in postavil piko njenemu življenju, obenem ko je bil ključ novorojenemu detetu. To je plavalo v materni krvi in bi gotovo našlo smrt v njej, če ne bi slučajno opazil starejši brat kaj se je godilo s sestro. Blizu nje se je hlinil ranjenega. Padel je ob strani sestre v lužo krvi in medtem ko so španski pobje klali sovražnike je ta Kivarec uporabil priliko in rešil ubogo dete—svojega nečaka.

IMATE ŽE TA PRIROČNI ATLAS?

V teh kritičnih časih je vsakemu študentu dnevni vestnik potreben ta priročni ATLAS, ki ga pošiljamo našim naročnikom po najnižji ceni. — Naročite ga še danes!

Velikost 9 1/4 x 14 1/4 inchev 48 velikih strani; 32 barvnih zemljevidov tujih držav in 9 zemljevidov Zdr. držav in nastav vodnih teles; 45 svetovnih slik popolnoma označenih; Zanimivi svetovni dogodki. Najnovejši zemljevid kake celi svet in tudi: RAZDELITEV POLJSKE MEJE NEMČIJO IN RUSIJO ITALIJSKO OSVOJITEV ALBANIJE PRIKLIJUČITEV ČEROSLOVAŠKE K NEMČIJI NOVA FINSKO-RUSKA MEJA Cena 25 centov Pošljite svoto v znakah po 3 ot. po 2 centa.

Posebnost: HAMMONDOV ZEMLJEVID, KI SAM SEBE POPRAVLJA KUPON, ki ga dobite s atlasom, in ko ga izpolnite in pošljete k izdajatelju zemljevida, vam daje pravico, da dobite dodatno zemljevide s novimi mejami vsakokrat, ko se države, kakor so, spreminjajo po sodnih sodbah.

Flajšmanov oče so bolj male, a čvrste postave. Pri evonjih 70. letih imajo še zvečine vse zobe; urni in močni so pa še tako, da bi ne dal sveta vsakemu fantu, se ž njimi skušat. Poznajo jih dobro tudi vsi bolniki zobobolei, kajti poruvali so jim že dosti zob. Znano namreč tudi ruvati zobe. Ta oče so po-ebno zgovorni in imajo izredno dober epomin; kar se je dogodilo pred davnim časom vedo tako natančno povedati, kot bi se dogodilo pred par urami.

Mačkov oče so vsakemu radi pokazali svojo živino; imeli so navadno kako mlado telico, poleg še eno kravo in junca. Ko so naposled stali z znanecem ali neznanecem pred hlevom, so običajno vsakemu takole govorili: "Ti, daj mi za eno pipo tobaka. Ravnokar sem fanta poslal v Lukovico ponj, pa ga še ni nazaj."

Oče so natlačili pipo. Seveda tlačili so tako, da je bil prst v nevarnosti, da bi se ne zlomil. Predno pa je bilo treba mehurniti, so pa še nadaljevali: "Ti, pogledj, kako se megle vlečejo od juga sem izza Save, dež bo, dež!!" Vsek se je seveda ozrl po oblakih, oče pa posežejo med tem v mehurno po tobak enkrat ali dvakrat — kakor je bolje kazalo. Če je bil možakar dobro razpoložen, so bili oče dobri s tobakom najmanj en dan. "Zastonj ni, da bi človek megle kazal in njih pomen odkrival," je enkrat rekel stari Prelovšek iz Gradiša, odhajajoč od Mačka in mu ni v možnjaku ostalo ne za eno pipo tobaka, čeprav ga je komaj poprej kupil za štiri krajcarje pri "Sargonšku" v Lukovici.

"Malo prebudo sem sicer naredil, pa naj bo. Da ne bo sosed mislil, da sem mu drv nevoščljiv; sem mu še smodnika navrgel; mu bom pa še apna, če mu bo kaj peč — popraskalo."

Naslednje jutro je Luka ravno krmil konjčka, ko pride k njemu sosed. Rad bi se bil Luka smejal — pa se ni upal. Trebul mu je kar povzdigovalo — skriti smeh je huda stvar. "Dobro jutro, Luka! Ves, po kaj sem prišel? Ali mi boš dal malo apna? Babnica moja, saj jo poznaš, kako je nerodna, je z burkljami dregnila in izbila eno modenco, pa ima peč luknjo."

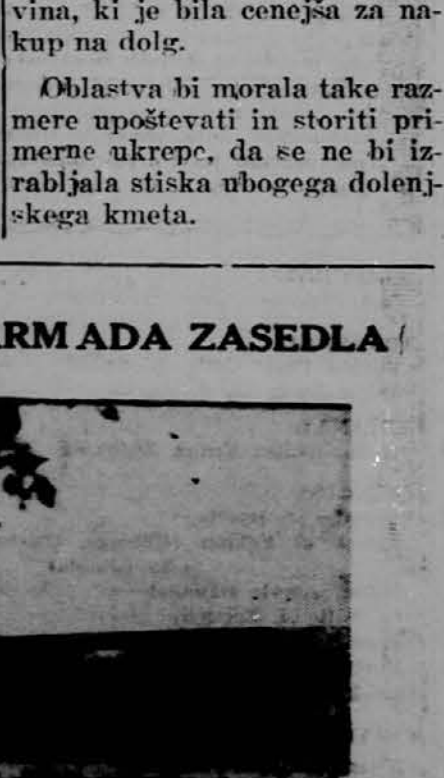
(Nadaljevanje prihodnjiki.)

Kakšni so učinki, je najbolje razvidno iz tega, da bereš v Olu na kazitopih na primer tri različne oblike za besedo "cesta": gode, gaten in gana. Mesto Bergen je za svoje ozemlje izvedlo jezikovno čiščenje in določilo za najobčnejše izraze enoten pravopis. Mesto Trondheim je isto storilo za svoje okrožje, pa ni prevzelo morda bergenskega pravopisa, temveč si je ustvarilo svoj poseben trondheimski pravopis.

Če pojde tako dalje, bo imelo vsako norveško mesto svoj pravopis, tako, da se bo vsakdo, ki bo kaj narobe napisal, lahko izgovarjal, da je ta in ta oblika v tem in tem pravopisu vendar sprejeta. Pametni Norvežani pravijo, da bo nastala ogromna neresljiva zmešnjava, če se kmalu ne bo izvedla temeljita in ostra centralna ureditev norveškega pravopisa.

BALTIŠKO MESTO, KI GA JE RUSKA ARMADA ZASEDLA

Oblastva bi morala take razmere upoštevat in storiti primerne ukrepe, da se ne bi izrabljala stiska ubogege dolenjskega kmeta.

Kaunas, glavno mesto Litve, kamor je skokovala ruska armada.

ZGODOVINSKI ROMANI SVETOVNOZNANEGA POLJSKEGA ROMANOPISCA Henrika Sienkiewicza PO POSEBNI CENI KRIZARJI I. in II. zvezek, broš. ... \$3.75 MALI VITEZ Vezano \$3.25 POTOP I. in II. zvezek, broš. ... \$3.50 QUO VADIS I. in II. zvezek, broš. ... \$3.— ZA KRUHOM Broširano ... 25c Z OGNJEM IN MECEM Mehko vezano \$2.— (Poštino plačamo mi.) Slovenic Publishing Company 216 W. 18th Street New York

